Gemeente Bergen op Zoom

AFDELING:	PROJECT:	PERIODE:
W&R VTE Cultuur	RCM Cultuur	jan t/m juli 2022

Rijkscompensatie-Middelen Cultuur

Voortgangsrapportage Raad oktober 2022

Evaluatie & bijstelling

Gemeente Bergen op Zoom

Inleiding

De Rijksoverheid heeft financiële steunpakketten opgezet om lokale culturele voorzieningen te ondersteunen en in stand te houden. Het totaal van de tot op heden ontvangen Rijkscompensatiemiddelen bedraagt afgerond 1,86 miljoen euro. De raad heeft het totaal van de ontvangen middelen bestemd voor toekomstbestendige culturele voorzieningen. Deze middelen worden via de regelingen Noodfonds Corona Cultuur 2021 en 2022 en Stimuleringsregeling Corona Cultuur 2022 en 2023 verdeeld en zijn met het vaststellen RVB 21-0083 op 15 januari 2022 in werking getreden.

Op verzoek van de raad heeft de gemeente Bergen op Zoom de resultaten over het eerste half jaar geëvalueerd. Hiervoor is o.a. gekeken naar de effecten van de nieuwe regelingen, zijn landelijke onderzoeken geraadpleegd en is input opgehaald via de reguliere overlegstructuren, gesprekken en een peiling bij het culturele veld.

Samenvattend

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat de resultaten over het eerste half jaar van de uitvoering van de nieuwe regelingen geen noodzaak geven tot bijstelling van budgetten.

Naar verwachting wordt het budget voor de eerste termijn volledig benut:

- Noodfonds: kent twee aanvraagrondes verspreid over twee jaar. De eerste ronde is 54% van het totaal budget voor de regeling toegekend. 46% is beschikbaar voor de tweede ronde volgend jaar.
- Stimuleringsregeling: kent vier tranches verspreid over twee jaar. De eerste tranche wordt naar verwachting (er zijn nog aanvragen in behandeling) volledig benut. Dat is 25% van het totale budget voor de regeling. 75% is beschikbaar voor de volgende drie tranches.

Het budget voor de lange termijn effecten is nog intact en kan samen met de decembercirculaire ’21 ingezet worden voor de verdere te bepalen strategie. Het rapport biedt hier de eerste handvatten voor met daarbij als aanbeveling dit met het culturele veld in participatievorm verder op te pakken.

Leeswijzer

Samenvatting proces - *pagina 3*
Voor de volledigheid is het proces t/m de realisatiefase van de nieuwe regelingen beknopt weergegeven middels een samenvatting.

01 **Deel 1 | Over de Rijkscompensatiemiddelen Cultuur** - *pagina 4*
Het eerste deel geeft inzicht over de Rijkscompensatiemiddelen Cultuur: hoeveel is ontvangen, waar is het tot nu toe aan besteed en welke stappen zijn ondernomen.

02 **Deel 2 | Onderzoeksresultaten** - *pagina 11*
Peiling Culturele Veld Bergen op Zoom en landelijke onderzoeken.

03 **Deel 3 | Conclusies & aanbevelingen** – *pagina 15*
Conclusies op de beoogde effecten en budgetten die zijn gerealiseerd. Het rapport sluit af met aanbevelingen.

Samenvatting Proces op hoofdlijnen

Oriëntatiefase (maart 2020 - april 2021)
Om tot een weloverwogen besluit te komen voor de besteding van de Rijkscompensatiemiddelen Cultuur is gestart met een oriëntatiefase. Deze oriëntatiefase bestond o.a. uit het monitoren van de impact van corona op het culturele veld wat in eerste instantie met name gericht was op de partijen waarmee de gemeente een subsidierelatie heeft, namelijk evenementenorganisatoren, de amateurkunsten en de professionele infrastructuurpartners. Op basis van onderzoeken waaruit bleek dat met name zzp'ers (creatieve makers) hard getroffen werden is ook deze doelgroep gemonitord. Verder is er ingezet op een participatietraject (er is input opgehaald bij het culturele veld) en is er (vergelijkend) onderzoek verricht & zijn relevante documenten geraadpleegd.

Ontwerpfase (oktober 2020 - april 2021)
Voor de ontwerpfase is gebruik gemaakt van de kaders die door de raad zijn aangegeven in het Focus akkoord, de maatschappelijke opgave uit het project 'Doen wat nodig is', input die is verkregen van het cultuurveld, de bevindingen van de raad in de commissievergadering van 15 april 2021 en landelijke onderzoeken.
Het ontwerp voor de bestemming van de RCM zag er aanvankelijk als volgt uit:

- Niet lager vaststellen van de Basissubsidie Kunst en Cultuur 2020 en 2021. Ca € 106.000 per jaar.
- Vergoeden van gemaakte (organisatorische) kosten voor evenementen die gepland stonden voor 2020.
- Inzet van matchgeld à € 35.064 benodigd voor het verkrijgen van landelijke subsidies ten behoeve van compensatie van exploitatietekorten van Gebouw-T (BW20-0050);
- Compenseren van het exploitatietekort van non-profit organisaties in de culturele sector.
- Bestemming RCM voor de ontwikkeling van het cultureel veld voor non-profit cultuurorganisaties en creatieve makers.
- Inzet RCM voor het toekomstbestendig maken van de organisatieonderdelen van het Cultuurbedrijf en voor de benodigde uitvoeringskosten van de compensatiemiddelen (later op teruggekomen), zie hiervoor de fase 'evaluatie & bijsturing'.

Uitvoeringsfase I | met o.a. uitvoering Noodfonds Corona Cultuur 2020 (april – juni 2021)
In de eerste fase van de uitvoering (periode voor het herstelplan) is o.a. de compensatieregeling Noodfonds Corona Cultuur 2020 in werking getreden. Voorwaarde om voor een subsidie in aanmerking te komen voor het Corona Noodfonds Cultuur is dat de aanvrager een non-profitorganisatie is die bijdraagt aan het cultuurbeleid, dat er een aantoonbaar verlies is (rode cijfers) en dat er sprake is van een realistische reserve. Via het noodfonds is € 43.666 toegekend voor exploitatieverlies over het jaar 2020 middels via 8 aanvragen. Naast het compenseren van amateurverenigingen heeft het poppodium gebruik kunnen maken van een Rijksregeling. Hiervoor is een bedrag aan matchgeld door de gemeente Bergen op Zoom ad € 35.064 verstrekt.

Evaluatie & bijsturing | motie van treurnis en herstel (september 2021 – januari 2022)
De RCM zijn bedoeld om de lokale en regionale culturele infrastructuur (zoals door de minister benoemd in haar brief van 11 december 2020 waarin zij ook podia, musea en theaters benoemd) in stand te houden. Het besteden van de Rijksmiddelen leidde echter tot discussie. Signaal van de gemeenteraad was dat de Rijksmiddelen moreel niet ingezet kunnen worden voor de herstructurering van het cultuurbedrijf. Verder gaf de raad het signaal dat het culturele middenveld het zwaar heeft en de voorwaarden van het Noodfonds (te) streng en te zakelijk zijn en de communicatie naar het veld was onvoldoende.

Het college wordt gevraagd te komen met een herstelplan. Ter uitvoering heeft het college het cultuurveld geraadpleegd over de bestemming van deze middelen. Mede door de input van het culturele veld heeft het herstelplan ertoe geleidt dat de Raad op 16 december 2021 heeft ingestemd met de vernieuwde regelingen en de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen van € 1,6 miljoen. Deze ondersteuningsmiddelen komen via twee regelingen beschikbaar. Ook is een bedrag daarvan € 205.000, - op verzoek van het cultuurveld, als reserve bestemd voor langdurige effecten. De regelingen waarmee de Rijkscompensatiemiddelen verdeeld worden zijn het 'Noodfonds Corona Cultuur' en de 'Stimuleringsregeling Corona Cultuur'.

Uitvoeringsfase II | met o.a. uitvoering nieuwe regelingen (januari 2022 – juni 2022)
Uitvoeringsfase II is 15 januari 2022 van start gegaan met het openstellen van de nieuwe regelingen. De tussentijdse voortgangsrapportage richt zich op de activiteiten en resultaten daarvan tot nu toe. Samenvattend kan worden geconcludeerd dat naar verwachting het budget voor de eerste termijn volledig wordt benut:

- Noodfonds: kent twee aanvraagrondes verspreid over twee jaar. De eerste ronde is 54% van het totaal budget voor de regeling toegekend. 46% is beschikbaar voor de tweede ronde volgend jaar.
- Stimuleringsregeling: kent vier tranches verspreid over twee jaar. De eerste tranche wordt naar verwachting (er zijn nog aanvragen in behandeling) volledig benut. Dat is 25% van het totale budget voor de regeling. 75% is beschikbaar voor de volgende drie tranches.

Het budget voor de lange termijn effecten is nog intact en kan samen met de decembercirculaire '21 ingezet worden voor de verdere te bepalen strategie. Het rapport biedt hier de eerste handvatten voor met daarbij als aanbeveling dit met het culturele veld in participatievorm verder op te pakken.

Deel I
Over de Rijkscompensatiemiddelen

- Ontvangen *5*
- Strategie *6*
- Uitputting t/m juli 2022 *7*
- Resultaten Noodfonds *8*
- Resultaten Stimuleringsregeling *9*
- Uitvoering *10*

De Rijkscompensatiemiddelen | ontvangen

Om de negatieve financiële- en maatschappelijke impact van de coronacrisis op te vangen heeft de Rijksoverheid voor het jaar 2020 en 2021 financiële steunpakketten opgezet. Deze Rijkscompensatiemiddelen (RCM) zijn bedoeld om de lokale culturele voorzieningen te ondersteunen en in stand te houden. Onder culturele voorzieningen verstaat het ministerie van OCW o.a. openbare Bibliotheken, muziekscholen, centra voor de kunsten, musea, monumenten, schouwburgen, concertzalen, vlakke vloer theaters, poppodia, filmhuizen, beeldende kunstinstellingen, amateurkunst, cultuureducatie en festivals. Het ministerie laat gemeenten vrij in haar keuze hoe de middelen in te zetten. Citaat brief 11 december 2020 'Hoe u dat doet is aan u: ondersteuning van instellingen en voorzieningen, ondersteuning van makers of het oprichten van een regionaal fonds. De keuze is aan u, aan de hand van de noden in de lokale culturele infrastructuur'.

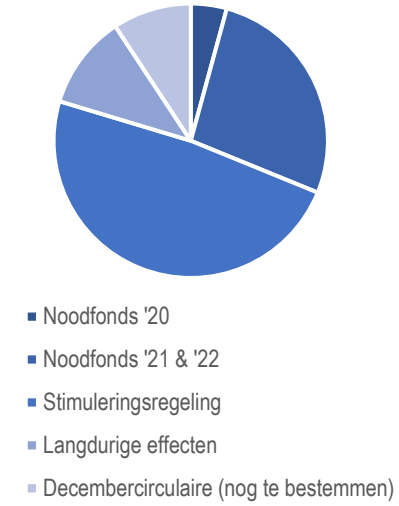
€ 1.86 miljoen

€ 500	€ 979	€ 205	€ 172
Duizend	*Duizend*	*Duizend*	*Duizend*
Voor het jaar 2020	Voor eerste helft 2021	Voor tweede helft 2021	Decembercirculaire 2021
–	–	–	–
Gebaseerd op aantal inwoners	Gebaseerd op begroting gemeente voor cultuur*	Gebaseerd op aantal inwoners	Gebaseerd op aantal inwoners

* Het bedrag van de RCM 2021 €979.423 is gebaseerd op de uitgaven op de cultuurproducten in de begroting van de gemeente Bergen op Zoom (o.b.v. IV3-aangifte).

De Rijkscompensatiemiddelen | strategie

Ter uitvoering van het herstelplan heeft het college het cultuurveld geraadpleegd over de bestemming van de middelen. Mede door de input van het culturele veld heeft het herstelplan ertoe geleidt dat de Raad op 16 december 2021 heeft ingestemd met de vernieuwde regelingen en de bestemmening van de Rijkscompensatiemiddelen.

Noodfonds Corona Cultuur 2021/2022

De regeling stelt dat de gemeente ondersteuning wil bieden aan culturele organisaties die getroffen zijn door de coronacrisis en daar niet op eigen kracht bovenop komen. Het bestaat uit drie componenten:

1. Exploitatieverlies
   Door het compenseren van het exploitatieverlies wordt voorkomen dat culturele organisaties die getroffen zijn door de coronacrisis omvallen.

2. Compenseren 50% artistiek
   Door het compenseren van 50% van de kosten voor de artistieke leiding wordt gestimuleerd dat culturele organisaties de artistieke leiding doorbetalen en dat daarmee de professionals op deze manier verzekerd blijven van een vorm van inkomsten en verbonden blijven met de vereniging/stichting.

3. Compenseren 50% verenigen
   Door het compenseren van 50% van de kosten om het verenigen mogelijk te maken wordt gestimuleerd dat culturele organisaties zich blijvend inzetten voor het in stand houden en bevorderen van cultuurdeelname. Dit met als doel dat culturele organisaties te stimuleren om zich blijvend in te zetten voor het in stand houden en bevorderen van cultuurdeelname.

Noodfonds 2020

Ten opzichte van de regeling van het Corona Noodfonds 2020 is er een verruiming van subsidiabele kosten voor het Noodfonds 2021/2022. Naast het exploitatieverlies kunnen nu ook de kosten voor de artistieke leiding en het verenigen deels worden gecompenseerd. Verder wordt er niet meer gekeken naar de hoogte van de reserve.

Stimuleringsregeling Corona Cultuur

De regeling stelt dat de gemeente Bergen op Zoom culturele voorzieningen wil stimuleren bij te dragen aan het versterken van de sociale samenhang in de gemeente, met als doel de negatieve maatschappelijke en economische effecten, die ten gevolge van de maatregelen Covid-19 zijn ontstaan op de korte en lange termijn te beperken. De gemeente investeert, zowel in de zakelijk organisatorische als in de artistieke ontwikkeling van culturele organisaties en biedt hen ruimte voor vormen van samenwerking, verdieping en professionalisering. Voorwaarde is dat er sprake is van een maatschappelijke doelstelling en/of indien dat mogelijk is, sprake van samenwerking.

Een subsidie kan worden aangevraagd door een creatieve maker, of een vereniging of stichting die op cultureel gebied actief is in de gemeente Bergen op Zoom en daar ook gevestigd is.

Lange termijn effecten

De impact van de coronapandemie is groot voor de culturele sector, daarom is ook voor de langere termijn budget gereserveerd om weer te bouwen aan een sterk cultureel klimaat. een bedrag van € 205.000, - is op verzoek van het cultuurveld, door de raad op 16 december 2021 als reserve bestemd voor langdurige effecten.

Nog te bestemmen

De gemeente Bergen op Zoom heeft met de decembercirculaire 2021 een bedrag van € 172.000 ontvangen. Deze moet nog bestemd worden en kan worden meegenomen in de verdere te bepalen strategie.

Overzicht middelen bestemd voor:

Noodfonds 2020	€ 79.000
Noodfonds 2021/2022	€ 500.000
Stimuleringsregeling 2022/2023	€ 900.000
Lange termijn effecten	€ 205.000
Extra	€ 172.000

Rijkscompensatiemiddelen | uitputting t/m juli 2022

2020

In 2020 is afgerond een totaal van 79.000 euro toegekend via de Rijkscompensatiemiddelen aan 10 culturele organisaties.

Noodfonds 2021/2022

Noodfonds 2021/2022 budget	€ 500.000
Uitputting	€ 268.766
Beschikbaar	€ 231.234

Stimuleringsregeling 2022/2023

Stimuleringsregeling	€ 900.000
Uitputting 1e tranche*	€ 225.000
Beschikbaar	€ 675.000

** Naar verwachting, er zijn nog 7 aanvragen in behandeling*

Rijkscompensatiemiddelen per aanvraagronde

Het Noodfonds kent twee aanvraagronde. De eerste aanvraagronde is meer dan de helft benut (54%).

De Stimuleringsregeling kent 4 tranches. De eerste tranche wordt naar verwachting volledig benut (25%). Er volgen nog 3 tranches.

Totaal

	Begroting	Uitputting	Beschikbaar
Noodfonds 2020	€ 79.000	€ 79.000	-
Noodfonds 2021/2022	€ 500.000	€ 268.766	€ 231.234
Stimuleringsregeling	€ 900.000	€ 225.000	€ 675.000
Lange termijn effecten	€ 205.000	-	€ 205.000
Nog te bestemmen	€ 172.000	-	€ 172.000

Via de nieuwe regelingen zijn 59 aanvragen behandeld in 2022

Via het **Coronanoodfonds 2020** zijn nog eens 16 aanvragen behandeld.
Dat maakt een totaal van 75 aanvragen!

Noodfonds 2021 | 35 aanvragen

De 34 aanvragen ontvangen een totaal van 268.766 euro. Waarvan:

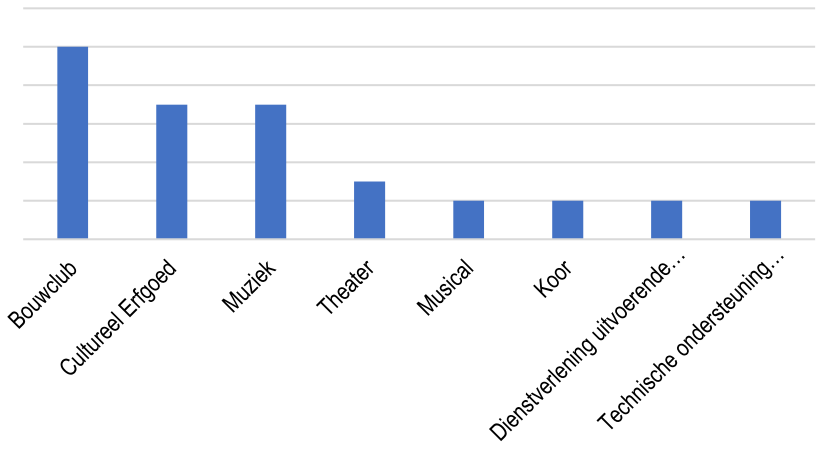
- 11 een hoger bedrag dan aangevraagd
- 17 gelijk aan het aan het aangevraagde bedrag
- 6 een lager bedrag dan aangevraagd
- Geen afwijzingen

1 aanvraag is nog in behandeling

Van het subsidieplafond van 500.000 euro is op dit moment 231.234 euro beschikbaar voor de volgende aanvraagronde met deadline 15 april 2023.

Disciplines

Bouwclub	10
Cultureel Erfgoed	7
Muziek	7
Theater	3
Musical	2
Koor	2
Dienstverlening uitvoerende kunst	2
Technische ondersteuning evenementen	2

Toelichting afwijking hoogte subsidiebedrag Noodfonds 2021/2022

Algemeen

- Aanvragers hebben op het aanvraagformulier volledige bedragen opgegeven voor de onderdelen artistiek en verenigen. De compensatie van 50% die de regeling stelt is vervolgens door de gemeente toegepast.
- Door een mogelijke toekenning op artistiek en verenigen wordt het exploitatieverlies over het betreffende jaar minder. Dit is met elkaar verrekend.

Hoger:

- In de bestuurlijke bijeenkomsten in oktober 2021 is toegezegd dat bij indiening ook direct gekeken wordt naar het exploitatieverlies van 2020. Dit zorgt in enkele gevallen voor een hogere toekenning.
- Bij de eerste toetsing blijkt dat niet alle aanvragers op de hoogte zijn dat ook de kosten voor de artistieke leiding & het verenigen over 2020 (vanaf april) opgevoerd kunnen worden. Dit is gecorrigeerd.

Lager:

- Enkele opgevoerde kosten om het verenigen mogelijk te maken die zijn niet toegekend:
  - Vaste lasten van een vereniging
  - Derving van inkomsten vanwege activiteiten die niet zijn doorgegaan
  - Overige kosten ten behoeve van culturele activiteiten die niet zijn doorgegaan zoals kosten voor promotie
  - Contributiereductie.

Voor bovenstaand geldt wel: indien de kosten hebben geleid tot een negatief eindresultaat wordt dit door het compenseren van het exploitatieverlies opgevangen.

Communicatie

Indien uit de ambtelijke toetsing van de aanvraag bleek dat een mogelijke toekenning afwijkt van het aangevraagde subsidiebedrag is deze toetsing voorgelegd aan de aanvrager met de mogelijkheid hier nog op te reageren. Reacties hebben niet geleid tot aanpassing van besluit.

Bijlage 1: Subsidieregister Noodfonds 2021

Resultaten aanvragen | Stimuleringsregeling eerste tranche

Stimuleringsregeling 2022 eerste tranche | 24 aanvragen

De 24 aanvragen ontvangen een totaal van 225.00 euro*.

- 9 Creatieve Makers
- 15 Non-profit organisaties

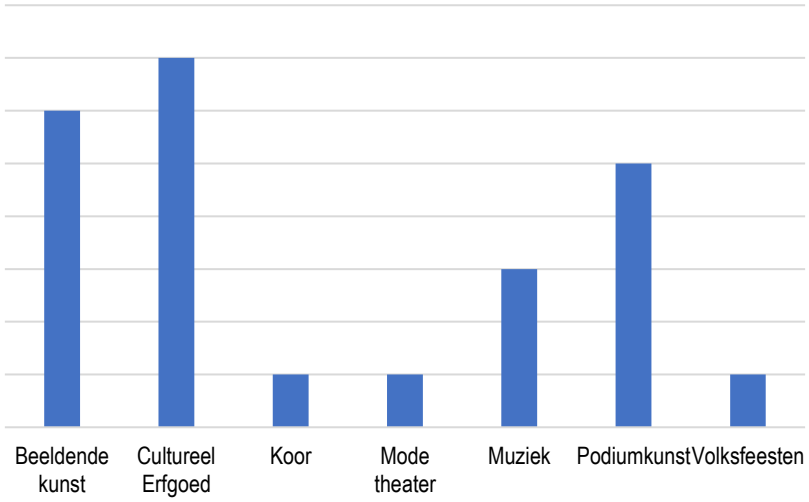
** naar verwachting, 7 aanvragen zijn nog in behandeling*

Er is 1 afwijzing. De aanvraag betrof een huurcompensatie dat binnen de regeling niet subsidiabel is.

Er is 1 aanvraag afwijkend van het gevraagde bedrag toegekend. Reden afwijking is o.a. dat begrotingsposten opgenomen waar de aanvrager op basis van de jaarlijkse subsidie al een bijdrage voor ontvangt.

Disciplines

Beeldende kunst	6
Cultureel Erfgoed	7
Koor	1
Modetheater	1
Muziek	3
Podiumkunst	5
Volksfeesten	1

Beeldvorming | Projecten uitgelicht

- **Stichting Affiche Kunsten** | wil de jeugd uit de gemeente Bergen op Zoom prikkelen om mee te doen aan het afficheproject; 'Over 4 jaar...'Het is een cultureel project waarbij zij toewerken naar een magazine vol affiches én een expositie. Het doel van het project is jongeren te stimuleren na te denken over de toekomst door middel van kunst en cultuur. Bij het project worden de scholen uit de gemeente Bergen op Zoom betrokken en kent de werktitel: 'Over 4 jaar...'

- **Theatergroep Honger** | (uitgevoerd) Bezoekers werden meegenomen in hoe een aantal personages (vaak pijnlijk kapotgescheurde), stukken van zichzelf (hebben) laten zien en welke consequenties dit kan hebben. De toeschouwers werden daarbij aangezet tot nadenken over waarom we deze kant die in een ieder van ons zit liever 'wegstoppen', dan hierover in contact te treden. De activiteit werd uitgevoerd op een alternatieve en niet voor de hand liggende locatie (Gallery Lukisan); waarbij de uiting en de omgeving elkaar versterkten. De aanvrager werkte samen met de lokale professionele creatieve maker Peter Janssen (Perkeffect) waarmee werd ingezet op het bevorderen van de kwaliteit van het cultuuraanbod.

- **Ward Warmoeskerken** | (uitgevoerd) De voorstelling – modetheater - zet aan tot nadenken doordat de kunstenaar de boodschap van Dante van 700 jaar geleden vertaald naar dat van nu: "de boodschap dat geloof, vertrouwen, hoop ons juist nu een weg bieden om verder te komen in het leven. Want die hoop, dat vertrouwen, dat geloof hebben we als mens keihard nodig." De activiteit werd uitgevoerd in een parkeergarage waarbij de uiting en de omgeving elkaar versterken (ruimtelijk effect). De aanvrager werkte met diverse partijen samen waardoor ook discipline overstijgend gewerkt werd. Deze samenwerkingen leiden tot het vergroten van cultuurdeelname en nieuwe inzichten die de kwaliteit van het aanbod naar een nieuw niveau tillen.

Rol gemeente

De gemeente Bergen op Zoom biedt ondersteuning aan het culturele veld en pakt daarin de rol van regisseur, verbinder, aanjager, adviseur en subsidiënt. Hier wordt onder andere invulling aangegeven in contact met het culturele veld.

Bijlage 1: Subsidieregister Stimuleringsregeling 2022 Eerste tranche

Uitvoering

De gemeente Bergen op Zoom biedt ondersteuning aan het culturele veld en pakt daarin de rol van regisseur, verbinder, aanjager, adviseur en subsidiënt. Hier wordt onder andere invulling aangegeven in contact met het culturele veld.

Ondernomen acties in uitvoeringsfase II (vanaf 15 januari 2022)

Bijeenkomsten

In januari 2022 zijn bijeenkomsten georganiseerd over beide subsidieregelingen. In de 20e, 21e en 23e infomail werd het veld hierover verder geïnformeerd en concreet uitgenodigd. Tijdens de bijeenkomsten werden vragen beantwoord van de aanwezigen over hun aanvragen en hoe de formulieren in te vullen. Daarnaast stonden de bijeenkomsten in het teken van ideeën uitwisselen en de aanwezigen met elkaar in contact brengen. De bijeenkomsten gingen digitaal door op onderstaande data:

- Dinsdag 18 januari 2022 19.00-19.45 uur: muziekverenigingen en toneelverenigingen
- Dinsdag 18 januari 2022 19.45-20.30 uur: creatieve makers (culturele zzp'ers)
- Donderdag 27 januari 2022 16.30-17.15 uur: cultuurhistorische organisaties en koren
- Donderdag 27 januari 2022 17.15-18.00 uur: niet-commerciële evenementenorganisatoren en ondersteunende verenigingen

Evaluatie met het culturele veld

- In mei/juni 2022 is een enquête uitgezet (zie hiervoor de onderzoeksresultaten)
- In mei/juni 2022 is via de reguliere overlegstructuur input opgehaald ten aanzien van de Rijkscompensatiemiddelen.

Partners ingeschakeld

- Cultuurbedrijf, Stadlander en collega's van het sociale domein (en wijkverbinders) geïnformeerd over de regelingen en verzocht deze verder onder de aandacht te brengen en kansen te signaleren binnen het eigen netwerk.

Structureel

- Consultering ten aanzien van initiatieven Stimuleringsregeling;
- Structureel informeren van de Bergse cultuursector over landelijke en lokale steunmaatregelen;
- Structureel monitoren van vrijwilligersorganisaties omtrent de negatieve effecten als gevolg van de crisis;
- Structureel ondersteunen & begeleiden van organisaties bij aanvragen;
- Stimuleren van samenwerking en ontwikkeling.

Consultering ten aanzien van initiatieven

- Consultering 8 creatieve makers
- Consultering 12 non-profit organisaties

#28 infomails zijn verstuurd naar het culturele veld van de gemeente Bergen op Zoom aan bijna 200 organisaties.

Deel II
Onderzoeksresultaten

- Peiling Culturele veld Bergen op Zoom *12*
  - Impact *12*
  - Ontwikkeling *13*
  - Uitvoering *13*
- Landelijke onderzoeken *14*

Impact

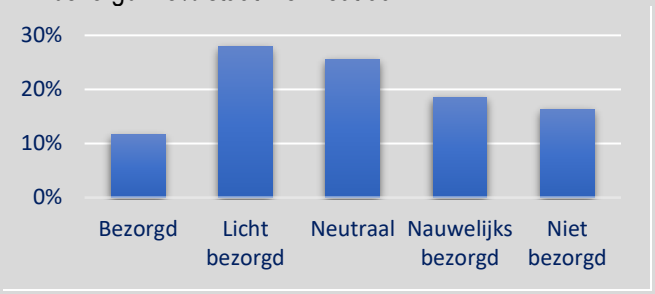
Resultaten peiling/enquête

Respondenten:	Stichtingen/ Verenigingen	Professionele Makers
55	45	10

In mei/juni 2022 is een enquête uitgezet bij het culturele veld met als doel op te halen hoe de coronaperiode is ervaren, hoe het op het moment gaat en hoe de toekomst wordt gezien. De resultaten zijn opgesplitst in de impact van de coronapandemie en (beoogde) ontwikkelingen. Verder is ook via de reguliere overlegstructuur input opgehaald bij het culturele veld.

Voortbestaan organisatie

- 40% van de respondenten is (licht)bezorgd over het voortbestaan van de organisatie. 35% is nauwelijks tot niet bezorgd. 25% staat hier neutraal in.

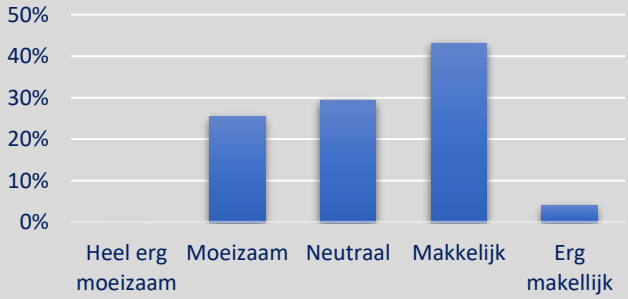
Ledenaantal

- Van de stichtingen/verenigingen heeft 76% leden. Tijdens de coronapandemie is daarvan bij 29% sprake van een ledendaling. 89% daarvan geeft aan dat er vóór de coronapandemie geen sprake was van ledendaling.

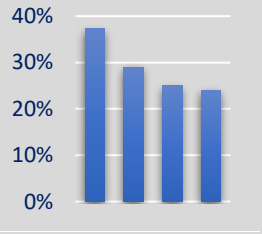
Ervaring verloop opstart

- 87% heeft de activiteiten weer opgepakt.
- 46% van de respondenten ervaart de opstart van activiteiten als (erg)makkelijk. 26% geeft aan het moeizaam te vinden en 29% staat hier neutraal in.

Ervaring uitvoering activiteiten

- 33% geeft aan <u>geen</u> beperkingen te ervaren bij de uitvoering van de activiteiten.

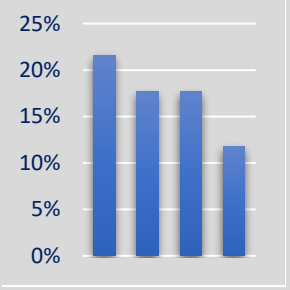
Meerdere antwoorden mogelijk:

- 37% moeilijk, sector heeft lang stilgelegen
- 29% verminderde interesse van bezoekers
- 25% tekort aan vrijwilligers
- 24% financiële beperkingen

- Ook genoemd: disbalans markt (veel aanbod), minder betrokkenheid leden, benaderen jongeren, betaalbare repetitieruimtes, leveranciers & partners zijn druk, moeizame samenwerking vergunningen & Markiezenhof

Positieve effecten Corona

- Op de vraag welke positieve effecten de coronapandemie heeft teweeggebracht antwoord 45%: <u>geen</u>

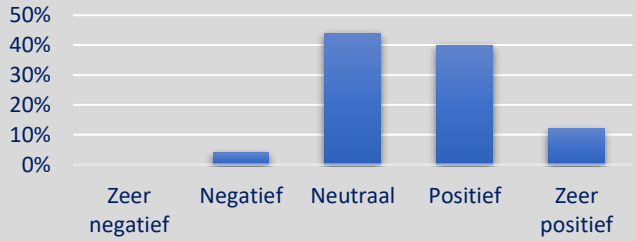

Meerdere antwoorden mogelijk:

- 22% Bereik social media vergroot
- 18% Digitaal vaardiger geworden
- 18% Meer ruimte/tijd voor planvorming
- 12% Meer ruimte/tijd ondernemerschap

Gevoel dat overheerst richting de toekomst

- Bij 52% van de respondenten overheerst een (zeer)positief gevoel richting de toekomst. 4% ervaart een negatief gevoel.

Ontwikkeling

Op te pakken vraagstukken

53% van de respondenten gaf aan dat er vraagstukken spelen die zij willen oppakken. Samenvattend komen de volgende thema's aan bod: leden (behoud, uitbreiding), bereik (nieuw) publiek, vrijwilligers tekort, financieel gezond, hogere kosten (energie), bezuinigingen, huisvesting, cultuurbeleid (hoe het veld betrekken), Bergen op Zoom op de kaart zetten, sector versterken (met elkaar), zzp'ers betrekken, kwaliteit inrichting monumenten, ontwikkelingen Cultuurbedrijf.

Suggesties vanuit het veld voor inzet Coronamiddelen

43% van de respondenten heeft tips gegeven ten aanzien van de steunmaatregelen en daarnaast heeft 76% van de respondenten een antwoord gegeven op de vraag op welke manier we de coronamiddelen duurzaam kunnen inzetten om lange termijn effecten op te vangen.

Antwoorden zijn zeer uiteenlopend. Thema's die aan bod komen:

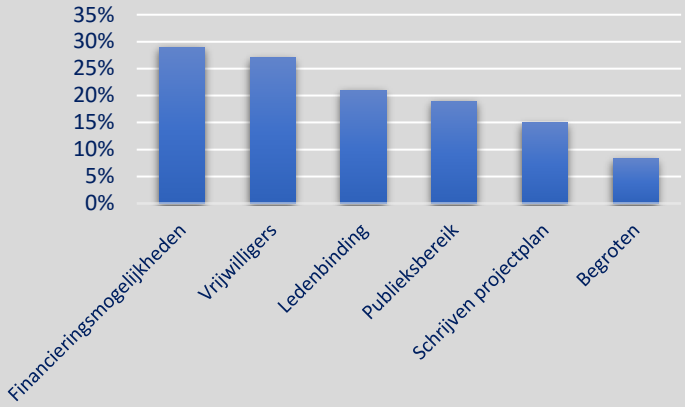
- Ontwikkeling | biedt ruimte voor ontwikkeling door:
  - te investeren in de financiële basis
  - te investeren in artistieke ontwikkeling van het culturele veld
  - via subsidiëring ruimte bieden om te pionieren, te experimenteren (vraag niet teveel wederkerigheid)
  - te investeren in de zakelijke/organisatorische ontwikkeling van het culturele veld (deskundigheidsbevordering /ondernemerschap)
  - het culturele veld te ondersteunen in het organiseren van activiteiten/mogelijkheden bieden (bijvoorbeeld evenementenvergunning aanvragen)
  - creatieve makers te betrekken
  - verbindingen te leggen met andere beleidsterreinen zoals onderwijs en het sociale domein
  - duurzaam investeren door samenwerking te stimuleren
- Huisvesting / faciliteiten
  - investeer in repetitieruimtes/huisvesting, deze zijn voor verenigingen/stichtingen van groot belang. Het aantal passende locaties qua faciliteiten en betaalbaarheid is aan het afnemen.
  - ondersteun creatief ondernemerschap door woon/werkruimte te creëren
  - faciliteer ruimte voor broeinesten, ateliers
  - zoek samenwerking op facilitair gebied/geef duidelijkheid over (een alternatief voor) het Facilitair Bedrijf

Uitvoering

Ook worden suggesties aangedragen ten aanzien van de uitvoering. Zo wordt o.a. aandacht gevraagd voor transparantie ten aanzien van de beoordeling van de aanvragen en wordt gevraagd om duidelijke vaste contactpersonen. In de communicatie is een punt van aandacht de huisvesting en vastgoed (de verkoop van gebouwen/monumenten).

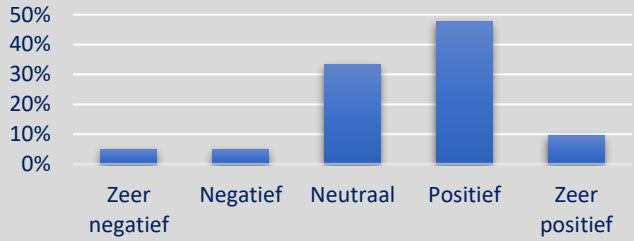
Deskundigheidsbevordering

- 38% van de respondenten geeft aan geen behoefte te hebben aan deskundigheidsbevordering. 62% geeft aan (meerdere antwoorden mogelijk) Behoefte te hebben aan deskundigheidsbevordering over:

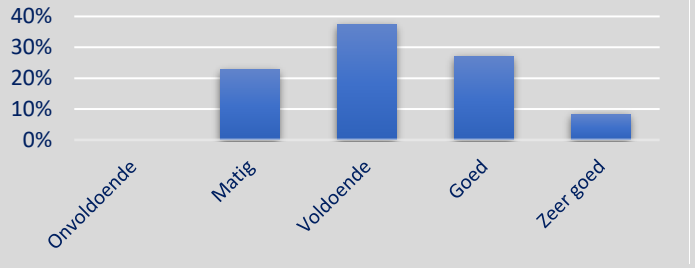
Administratieve lasten

- 57% van de respondenten is positief tot zeer positief over de gebruiksvriendelijkheid van de administratieve lasten. 33% is neutraal en 2 respondenten beoordelen (zeer) negatief.

Communicatie gemeente

- 35,41% van de respondenten beoordeeld de communicatie vanuit de gemeente als goed tot zeer goed. 37,50% als voldoende. 0% beoordeeld de communicatie als onvoldoende

Positieve reacties:

- "tevreden met de aanpak van de gemeente. Dat mag zeker gezegd worden"
- "professioneel ondersteund, niet ambtelijk , maar meegedacht"
- "het feit dat deze enquête er is stemt mij positief, ik kijk uit naar een positieve samenwerking"

Landelijke onderzoeken

Knelpunten

Wat betreft de samenleving, wordt als een van de grootste knelpunten dalende ledenaantallen en daardoor dalende inkomsten bij verenigingen gezien. Ook ziet de VNG bij podiumkunsten, amateurkunsten, cultuureducatie, musea en bibliotheken. een verandering in vraag (publiek is nog terughoudend) een toenemend aanbod (uitstel van activiteiten) en in vorm (kleinschalig aanbod).

Vanaf augustus-september wordt ingezet op publieksbereik door een vijftal campagnes. Wat betreft de inzet van vrijwilligers zijn er zijn grote verschillen. Met name de besturen hebben het extra druk gekregen. Onderzoekers zoals die er zijn binnen de historische verenigingen, archieven hebben hun werkzaamheden kunnen voortzetten, de doeners zoals bij de podiumkunsten en musea hadden tijdelijk veel minder werkzaamheden maar in de overige sectoren was er voor de doeners binnen het erfgoed genoeg te doen.

De VNG geeft aan dat de werkgelegenheid met name in de cultuursector onder druk is komen te staan. Tweederde van de makers had een omzetdaling van 54 procent. Onderzoek van Survey on stage 2020 wijst uit dat 40% van de zpp'ers werkzaam in de podiumkunsten ander werk zocht. Ook is sprake van minder aanwas omdat jonge talenten zich niet hebben kunnen ontwikkelen.

De minister heeft in juni 2022 haar zorg uitgesproken over de impact van Corona op jongeren en het teruglopen van het aantal bibliotheekvestigingen en heeft aangekondigd daar op in te zetten.

Positief effect

Positief effect is dat er ruimte kwam voor vernieuwing en experiment, zo zijn er nieuwe vormen van (digitaal) aanbod ontstaan, waardoor het bereik groter is geworden.

Eindconclusie & oplossingsrichting

De eindconclusie van de VNG is dat niet alles kan worden herstelt en dat er organisaties die het ondanks steun op termijn toch niet kunnen bolwerken. Gemeente kunnen ontwikkelingen stimuleren en aanjagen. Deze transitie vraagt om een vorm van begeleiding, welke niet past bij de rol van de gemeente als regisseur.

Als oplossingsrichting wordt gezien het inzetten van creatieve makers als mogelijk makers. Het inzetten op het aanboren van nieuwe doelgroepen, het stimuleren van ondernemerschap door ruimte te geven aan nieuwe verdienmodellen, het stimuleren van innovatie, samenwerking met andere domeinen en het vergroten van het bereik. Begeleiding van de transitie van het cultuurveld door uitvoeringsorganisaties, het meer denken in ketens dan in eigenstandige organisaties en het ondersteunen van samenwerking.

Op verzoek van de VNG boog een expertiseteam zich over de langetermijnstrategie voor een mogelijke pandemie. 9 juni '22 verscheen het rapport. Belangrijkste conclusie: als de samenleving zoveel mogelijk open moet blijven, start dan nu het gesprek over de impact van maatregelen en investeer in buffers en opties.

Wat betreft de gevolgen van de Coronapandemie zijn er diverse landelijke onderzoeken beschikbaar gekomen.

Zo heeft de Raad voor cultuur in juni 2021 geadviseerd dat de overheid in moet zetten op het versnellen van het herstel, ondersteuning van noodzakelijke transities en duurzame versterking van de culturele en creatieve sector. **Met de regelingen die sinds eind vorig jaar van kracht zijn, volgen we dit advies.**

De VNG geeft aan dat de beperkende maatregelen rondom Corona hebben gezorgd voor langdurige negatieve maatschappelijke effecten en dat ontwikkelingen, zowel positief als negatief zijn versneld. De cultuursector die voor Corona al financieel zwak was, is met rijkssteun behoed voor ondergang en faillissement. In dit verband geeft de VNG gaan dat het tijd is voor transitie, om positieve ontwikkelingen (nog meer) te stimuleren.

Bronnen:

- Raad voor cultuur juni 2021
- VNG gids deel 2 januari 2022
- Hoofdlijnenbrief cultuur mei 2022, herstel, vernieuwing en groei.
- Eindrapport 'voorbij de crisis in coronatijd – lange termijnstrategie Covid 19 vanuit lokaal perspectief

Deel III
Conclusies & aanbevelingen

- Conclusies *16*
  - Effecten *16*
  - Budgetten *16*
- Aanbevelingen *17*
  - Aanbevelingen *17*
  - Uitvoering en communicatie *17*

Doel Evaluatie

Het doel van de evaluatie is om te achterhalen of de gekozen strategie de juiste effecten oplevert en of bijstelling nodig is.

Conclusie Beoogde effecten

- **Noodfonds**
  Door de uitvoering van het Noodfonds is voorkomen dat culturele organisaties die getroffen zijn door de coronacrisis omvallen. Daarnaast is door het compenseren van de artistieke leiding gestimuleerd dat culturele organisaties de artistieke leiding doorbetalen. Op deze manier heeft de gemeente een bijdrage geleverd dat professionals verzekerd zijn van een vorm van inkomsten en verbonden blijven met de vereniging/stichting. Verder is door het compenseren van de kosten om te verenigen gestimuleerd dat culturele organisaties zich blijvend zetten voor het in stand houden en bevorderen van cultuurdeelname. Dit met als doel dat culturele organisaties te stimuleren om zich blijvend in te zetten voor het in stand houden en bevorderen van cultuurdeelname.

- **Stimuleringsregeling**
  Door de uitvoering van de Stimuleringsregeling is gelegenheid geboden aan het culturele veld (zowel non-profit als creatieve makers) om op artistieke en/of zakelijke organisatorisch vlak te ontwikkelen. Het is nog te vroeg om de effecten te meten, de uitvoering van de activiteiten van de eerste tranche zijn namelijk volop in uitvoering. Positief effect dat al wel is te benoemen is dat de professionele creatieve makers gebruik kunnen maken van de regeling. Professionals leveren namelijk een fundamentele bijdrage aan de ontwikkeling en vernieuwing van de Bergse cultuursector en samenleving.

- **Lange termijn effecten**
  Uit de Peiling Culturele Veld blijkt dat het een grote meerderheid de activiteiten weer heeft opgepakt. Een kwart ervaart dit als moeizaam en ook een ruime meerderheid geeft aan beperkingen te ervaren in de uitvoering. Als redenen wordt o.a. genoemd verminderde interesse bezoekers, tekort aan vrijwilligers, minder betrokkenheid leden (bijna één op de drie verenigingen geeft aan dat er sprake is van ledendaling), financiële beperkingen, disbalans markt (veel aanbod) en betaalbare repetitieruimtes. Dit komt ook overeen met wat uit de landelijke onderzoeken naar voren komt en wat wij zelf hebben gesignaleerd via de gesprekken en de ervaringen met het culturele veld.

  De eindconclusie van de VNG is dat niet alles kan worden herstelt en dat er organisaties die het ondanks steun op termijn toch niet kunnen bolwerken. Als oplossingsrichting wordt gezien het inzetten van creatieve makers als mogelijk makers. Het inzetten op het aanboren van nieuwe doelgroepen, het stimuleren van ondernemerschap door ruimte te geven aan nieuwe verdienmodellen, het stimuleren van innovatie, samenwerking met andere domeinen en het vergroten van het bereik. Begeleiding van de transitie van het cultuurveld door uitvoeringsgaranties, het meer denken in ketens dan in eigenstandige organisaties en het ondersteunen van samenwerking.

  Ook het culturele veld is om input gevraagd om lange termijn effecten op te vangen. Uit de resultaten blijkt dat de reacties zeer uiteenlopend zijn en tegelijkertijd wel een gezamenlijkheid hebben waarbij investeren in ontwikkeling, huisvesting en faciliteiten de gemene deler zijn. De hoe biedt ruimte voor gesprek. Meer dan de helft van de respondenten van de culturele peiling geeft in ieder geval aan dat (zeer)positief gevoel richting de toekomst overheerst.

Budgetten

De resultaten over het eerste half jaar van de uitvoering van de regelingen geven geen noodzaak tot bijstelling van budgetten. Het budget voor de lange termijn effecten is nog intact en kan samen met de decembercirculaire ’21 ingezet worden voor de verdere te bepalen strategie.

Aanbevelingen & uitvoering

Aanbevelingen

01 Onderneem vooralsnog geen actie ten aanzien van het bijstellen van de huidige regelingen Noodfonds 2021 en 2022 en de Stimuleringsregeling Corona Cultuur 2022 en 2023.

02 Ga op bestuurlijk niveau in dialoog met het cultuurveld om een verdere strategie te bepalen om de lange termijn effecten van de coronapandemie op te vangen en te werken aan het herstel en opbouw van de sector. Dit met als doel cultuurdeelname en cultuureducatie te bevorderen (bestuursakkoord) en het bevorderen van toekomstige culturele voorzieningen (bestemming Rijkscompensatiemiddelen zoals vastgesteld door de raad). Neem daarin de volgende denkrichtingen mee, aangedragen door het culturele veld en vanuit landelijke onderzoeken:

a. Investeer in ontwikkeling, huisvesting en faciliteiten. De hoe biedt ruimte voor gesprek waarbij de dialoog met het cultuurveld en ook landelijke onderzoeken waardevolle input levert. Zo kan worden gedacht aan een vorm van subsidiëren maar ook de inzet van professionele creatieve makers als cultuuraanjagers voor het inzetten op het aanboren van nieuwe doelgroepen, het stimuleren van ondernemerschap door ruimte te geven aan nieuwe verdienmodellen, het stimuleren van innovatie, samenwerking met andere domeinen en het vergroten van het bereik. Begeleiding van de transitie van het cultuurveld door uitvoeringsorganisaties, het meer denken in ketens dan in eigenstandige organisaties en het ondersteunen van samenwerking.

03 Vergroot het budget voor de lange termijn effecten met de decembercirculaire ’21 om uitvoering te geven aan de te bepalen strategie voor het herstel en opbouw van de sector (zie punt 2 van de aanbevelingen).

Uitvoering & communicatie

Op basis van de aanbevelingen ziet het voorstel voor de uitvoering er als volgt uit:

- Deze tussentijdse evaluatierapportage over de eerste helft 2022 wordt via de nieuwsbrief aan het cultuurveld ter beschikking gesteld.
- In de tweede helft 2022 wordt met het cultuurveld een verkenning voor de inzet van de resterende Rijkscompensatiemiddelen ten behoeve van de lange termijneffecten opgestart. Op basis van een eindevaluatie vindt besluitvorming hierover uiterlijk 2023 plaats.

Bijlage 1 | Subsidieregister

Noodfonds 2022:

Aanvrager	*Besluit*
Harmonie Sint Cecilia Eensgezindheid	€ 4.683,92
Jeugdmonumentendag	€ 634,88
Harmonie Kolpings Zonen	€ 13.598,04
St. Decorbouw Groot Arsenaal	€ 5.294,00
Stichting TOB	€ 5.474,70
Bouwclub d'Ekseketel	€ 2.037,22
West-Brabant Symfonieorkest	€ 10.200,32
t Berregs Leut Tejater	€ 4.157,96
Harmonie Concordia	€ 5.513,82
Oratoriumvereniging Het Concertkoor	€ 8.697,75
Theatergroep Honger	€ 2.560,62
Gospelkoor Real Power	€ 5.032,14
Stichting Halwana	€ 18.513,00
Stichting Stadsgidsen Bergen op Zoom	€ 5.526,89
The MusiCompany	€ 11.666,03
St. Regionaal Podium voor Popcultuur Bergen op Zoom (Gebouw T)	€ 42.618,00
Bouwclub de Leutige Krabben	€ 6.883,92
Stichting Creatief Centrum Halsteren	€ 3.516,00
Stichting Historische Kostuums	€ 7.060,71
Stichting In den Scherminckel	€ 4.833,92
Bouwclub de Watertore	€ 2.782,00
Bouwclub De Spruiten Van Nuijten	€ 4.640,37
Christelijke muziekvereniging Euphonia	€ 2.620,00
Bouwclub De Krabbeklutsers	€ 5.945,00
Stichting Sint Nicolaas Bergen op Zoom	€ 9.111,79
Geschiedkundige Kring Stad en Land BoZ	€ 4.608,70
Bouwclub de Krabbekwekers	€ 2.864,68
Vereniging Mannenkoor Fortissimo	€ 3.250,00
Stichting PAR16	€ 295,00
Bouwclub Variant	€ 1.701,23
Stichting BOV	€ 26.721,99
Reuzengezelschap Brabantse Wal	€ 1.526,00
Carnavalsvereniging 't Vagevuur	€ 11.233,29
Stichting Alterse Carnaval	€ 2.416,23
Totaal	**€ 205.602,12**

Stimuleringsregeling: volgende pagina.

Stimuleringsregeling (1e tranche):

Aanvrager	*Besluit*
Peter Franssen	€3600
Atelier 13	€9600
Stichting Decorbouw	€4750
Oranje comite Bergen op Zoom	€5512
Ward Warmoeskerken	€10.000
Stichting Affiche Kunsten	€23.250
Theatergroep Honger	€12.767
Tolga Sebib-Korkmaz	€10.000
Real Power	€1000
Jeugdmonumentendagen	€6322,25
Kubilay Kaya (Beats College)	€10.000
Marjon Strijk	€0
Joke de Jong (Strijkersacademie)	€10.000
Frederik Boenders Stichting	€25.000
Stichting Atelier van Peppen	€9000
Heenkunde Kring Halsteren en Lepelstraat	€24.075,82
Stichting Payung	€1750
Kubilay Kaya	€10.000
Stichting In den Scherminckel	€6.900
Totaal	Naar verwachting 225.000 euro. Er zijn nog 7 aanvragen in behandeling.